

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3349/22
25.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Весне Секулић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мариана Лападат, адвокат из Београда, Ресавска 34, против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Небојша Јанчић, адвокат из Вршца, Иве Лоле Рибара 1, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П 288/21 од 21.2.2022. године, исправљене решењима истог суда П 288/21 од 1.6.2022. године и П 288/21 од 12.10.2022. године, по закључењу расправе одржане пред другостепеним судом дана 25.1.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П 288/21 од 21.2.2022. године, исправљена решењима истог суда П 288/21 од 1.6.2022. године и П 288/21 од 12.10.2022. године у првом и трећем ставу изреке.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени ББ и ВВ, обојица из ... да тужиљи АА из ... на име накнаде за употребу туђе ствари исплате износ од 55.059,78 динара са законском затезном каматом од 21.2.2022. године до исплате у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени ББ и ВВ, обојица из ... да тужиљи АА из ... на име накнаде трошкова првостепеног поступка исплате износ од 165.400,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени ББ и ВВ, обојица из ... да тужиљи АА из ... на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплате износ од 13.500,00 динара у року од 15 дана од пријема ове пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првим ставом изреке побијане пресуде делимично је усвојен непресуђени део тужбеног захтева па су обавезани тужени да тужиљи на име накнаде штете исплате износ од 55.059,78 динара са законском затезном каматом од 21.2.2022. године, као дана пресуђења до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован непресуђени део туженог захтева преко укупно досуђеног износа од 55.059.78 динара до укупно траженог износа од 83.043,10 динара, а за износ од још 27.983,32 динара са законском затезном каматом од 21.2.2022. године до исплате. Трећим ставом изреке обавезани су тужени да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 174.400,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом заснованом на свим разлозима прописаним чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11 ... 18/20), тужени су првостепену пресуду побијали у првом и трећем ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући првостепеност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењу прописаним чланом 386 Закона о парничном поступку, другостепени суд је оценио да је жалба тужених основана.

Основано се жалбом тужених указује да се првостепена пресуда у побијаном делу не може испитати јер уопште не садржи разлоге о истакнутом приговору застарелости потраживања тужиље, што представља битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку. Ради отклањања наведене повреде одредаба парничног поступка, а будући да је у овој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, другостепени суд је жалбу тужених усвојио и укинуо првостепену пресуду у побијаном делу и након одржане расправе, у смислу одредбе члана 383 став 4 Закона о парничном поступку, одлучио о захтеву тужиље применом одредбе члана 387 став 1 тачка 6 истог закона.

На основу оцене изведених доказа у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, другостепени суд је утврдио следеће битне чињенице за доношење одлуке у овом спору:

Према споразуму закљученом дана 4.6.2001. године под бројем 464-353/94-III-3 између Општине Вршац - Комисије за вођење поступка и доношење решења по захтеву за враћање одузетог земљишта за подручје Општине Вршац, са једне стране и ГГ – непарничара и АА (тужиља) са друге стране, тужиља АА и непарничар ГГ су као правни следбеници ранијег сопственика ДД, стекли право својине на новоформираној кат. Парц. ..., њива друге класе у површини од 01 ха 16 ари 63 м² у потесу “...” КО ... и на новоформираној кат. Парц. ... њива друге класе у површини од 28 ари 04 м² у потесу “...”, КО ..., што укупно чини површину од 1 ха 44 ара 71 м², свако са по 1/2 идеална дела, као другом одговарајућем пољопривредном земљишту као накнади за одузето земљиште правном претходнику. Наведеним споразумом обавезани су држаоци земљишта у друштвеној својини у КО ... на новоформираној кат. Парц. ... да правним следбеницима предају у посед пољопривредно земљиште наведено у споразуму, а земљишнокњижном одељењу Општинског суда у Вршцу да на основу овог споразума

изврши укњижбу права својине на описаном земљишту у корист тужиље и непарничара ГГ. Наведени споразум према одредби члана 6 Закона о начину и условима признавања права и враћања земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом извршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа (“Службени гласник РС”, 18/91) има снагу извршног наслова.

Уговором о поклону закљученим дана 3.10.2017. године између ЂЂ и ЕЕ (наследници ГГ), као поклонодаваца и АА (тужиља), као поклонопримца овереног од стране јавног бележника ... под ОПУ бројем 1155/2017 дана 4.10.2017. године тужиља је од поклонодаваца примила на поклон по 1/4 идеална дела кат. Парц. ... - “...” њива друге класе површине 1 хектар 16 ари 67 м² (укупно 1/2 идеална дела). У уговору је наведено да поклонопримац може ступити у посед поклоњених сувласничких удела одмах по потписивању и овери уговора.

Према препису листа непокретности ... КО ... од 3.9.2018. године (тужба је поднета дана 28.9.2018. године) као носилац права својине на кат. Парц. ..., њива друге класе “...” површине 1 ха 16 ари 67 м², пољопривредно земљиште - уписана је тужиља АА са обимом удела 1/1.

Тужени нису спорили да су у периоду од 1.1.2016. до 31.12.2018. године, а и пре тога, обрађивали кат. Парц. ... КО ... и са исте убирали плодове.

На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке од 7.7.2021. године и исказа наведеног вештака, утврђено је да просечна цена закупа пољопривредног земљишта у државној својини у периоду од 1.1.2016. године до 31.12.2018. године износи 196 евра по хектару. Према обрачуна евра по средњем курсу НБС и површини кат.парц. 431/1, њива друге – треће класе од 1 ха 16 а 67 м² утврђено је да закупнина предметне парцеле за 2016. годину износи 28.186,80 динара, за 2017. годину 27.779,01 динара и за 2018. годину 27.077,28 динара, што за период од 1.1.2016. године до 31.12.2018. године даје укупан износ од 83.043,10 динара.

Налаз и мишљење вештака економско – финансијске струке другостепени суд је прихватио као објективан, аргументован и стручно дат, а жалбом тужених се неосновано указује да је вештак био дужан да изађе на лице места и оде до МЗ ...како би поуздано утврдио колика је цена закупа пољопривредног земљишта у потесу ...

Према оцени другостепеног суда методологија коју је применио судски вештак – користећи податке Управе за пољопривредно земљиште Републике Србије о просечној цени закупа пољопривредног земљишта у државној својини по хектару, одговарајућа је и представља поуздан доказ о висини тражене накнаде када се има у виду да се наведене просечне цене закупнине утврђују на основу података локалних самоуправа - дакле и месних заједница на које се позива жалилац, а посебно када се има у виду да је предметна катастарска парцела лоцирана у Јужнобанатском округу, у околини Вршца- у делу Србије које одлукује земљиште вишег квалитета од просечног. Стога, дати налаз и мишљење у недостатку доказних предлога туженог након изнетих примедба, несумњиво представља одговарајући доказ за утврђивање спорне висине накнаде коју

су тужени дужни да исплате тужиљи.

Неосновани су и наводи жалилаца да се вештачење не може прихватити стога што парничне странке истом нису присуствовале, када се има у виду да су обе парничне странке биле уредно позване од стране вештака да присуствују вештачењу. Осим тога, одредбом члана 269 став 4 Закона о парничном поступку суд је овлашћен да процени да ли је присуство парничних странака вештачењу потребно, што значи да оно није увек нужно. Стога околност да се парничне странке нису одазвале на позив вештака да присуствују вештачењу, као и чињеница да је вештачење у време епидемије Ковид 19 обављено путем онлајн платформе, није од утицаја на његову доказну снагу, јер је вештак у налазу прецизно навео све параметре од значаја за утврђивање висине спорне закупнине.

Према одредби члана 210 Закона о облигационим односима прописано је да када је неки део имовине неког лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а ако то није могуће – да накнади вредност постигнуте користи (став 1). Обавеза враћања односно накнаде вредности, настаје и када се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или је касније отпао (став 2).

Када се враћа оно што је стечено без основа, према члану 214 Закона о облигационим односима морају се вратити плодови и платити затезна камата, и то, ако је стицалац несавестан, од дана стицања а иначе од дана подношења захтева.

Према одредби члана 219 Закона о облигационим односима прописано је да када је неко туђу ствар употребио у своју корист ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете, или у одсуству ове, да му овај накнади корист коју је имао од употребе.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања – да су тужени у периоду од 2016 године до 2018. године користили односно обрађивали њиву – кат. Парц. чији је власник тужиља без правног основа и сагласности тужиље, те цитиране одредбе Закона о облигационим односима, следи да су тужени дужни да тужиљи накнаде корист коју су од употребе њене непокретности имали. Наиме, коришћењем тужиљине њиве и убирањем плодова са исте, без плаћања закупнине имовина тужених се увећала, док је на страни тужиље дошло до умањења имовине, јер је истој као власнику ускраћено право да од своје непокретности убира закупнину. Тиме је имовина тужиље умањена, а имовина тужених се повећала на рачун умањења имовине тужиље. Стога су тужени као неосновано обogaћени сходно члану 219 Закона о облигационим односима дужни да тужиљи накнаде корист коју су од употребе њене непокретности имали.

Висина користи коју су тужени остварили једнака је висини просечне цене закупнине за коришћење предметне парцеле за све време неовлашћеног коришћења исте од стране тужених, а која према налазу и мишљењу вештака износи укупно 83.043,10 динара. Међутим, како је тужиља током 2016. године била носилац права својине само са уделом од 1/2 идеална дела предметне непокретности, то је за ту годину могла остварити закупнину само у висини од 14.093,00 динара (половина од

укупне годишње закупнине за 2016. годину), као и за 2017. годину у износу од 13.889,50 динара, док за 2018. годину има право на накнаду целокупне годишње закупнине за предметну парцелу у износу од 27.077,28 динара, па су тужени обавезани да тужиљи за период неовлашћеног коришћења предметне парцеле исплате укупан износ од 55.050.78 динара. Тужиља у смислу одредбе члана 214 Закона о облигационим односима има право и на законску затезну камату на новчану накнаду стеченог без основа најкасније од дана подношења тужбе, али будући да тужиља није изјавила жалбу, то је другостепени суд поштујући ограничења прописано одредбом члана 395 Закона о парничном поступку камату досудио од 21.2.2022. године, као дана пресуђења до исплате.

Приговор застарелости потраживања који је тужени истакао на рочишту за главну расправу одржаном дана 21.2.2022. године није основан, с обзиром да се на потраживање стеченог без основа примењује општи застарни рок од десет година прописан чланом 371 Закона о облигационим односима, а имајући у виду да је тужба у овој парници поднета дана 28.9.2018. године и да је тужиља поставила захтев за накнаду стеченог без основа почев од 1.12.2016. године, то потраживање није застарело јер је тужба поднета у оквиру законом прописаног застарног рока.

Жалбом тужених се неосновано указује да је овај поступак требало прекинути до правноснажног окончања спора у предмету који тече пред Основним судом у Вршцу ради утврђења права својине на предметној непокретности по тужби супруге туженог ББ против тужиље АА и да овај поступак представља претходно питање за одлуку у овом спору. Наиме, уписом права својине у катастар непокретности сходно члану 3 Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова ("Службени гласник РС" бр. 41/1815/20) успоставља се оборива претпоставка да је уписано лице власник непокретности. Стога околност да неко треће лице (супруга туженог ББ) у другој парници тврди да је постала власник непокретности која је уписана на име тужиље, не може имати дејство претходног питања у овом спору, будући да одлука о основаности тужбеног захтева за накнаду стеченог без основа коришћењем њиве чији је тужиља уписани власник зависи само од тога да ли је тужиља доказала да је власник предметне непокретности, што је овде несумњиво утврђено и да ли су тужени у спорном периоду исту користили без основа. На основу изложеног, све док треће лице (супруга туженог ББ) правноснажном одлуком суда не обори претпоставку тачности уписа у катастар непокретности, тужиља као уписани власник непокретности коју су тужени користили без основа, ужива заштиту својинских права у пуном обиму, а тиме и права да у смислу одредбе члана 219 Закона о облигационим односима од тужених потражује накнаду за употребу њене непокретности без основа.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Применом члана 165 став 2 у вези са члановима 153 став 2, 154 и 163 став 1 и 2 Закона о парничном поступку донета је одлука о трошковима првостепеног поступка, а досуђени износ чине издаци тужиље на име ангажовања пуномоћника адвоката за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, за заступање на осам одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за приступ на три неодржана рочишта у износу од по

6.000,00 динара, за трошкове вештачења вештака геодетске струке у износу од 25.000,00 динара, за трошкове вештачења економско – финансијске струке износ од 20.000,00 динара и судске таксе на тужбу и првостепену пресуду у износу од по 4.700,00 динара, што све укупно износи 165.400,00 динара одмерено по Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења. Тужили није признат трошак састава одговора на жалбу од 26.3.2020. године с обзиром да овај издатак није нужан у смислу одредбе члана 154 став 1 Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима другостепеног поступка донета је применом одредбе члана 165 став 2 у вези са члановима 153 став 2, 154 и 163 став 1 и 2 Закона о парничном поступку, па је тужили досуђен трошак на име ангажовања адвоката за заступање на једном одржаном рочишту у износу од 13.500,00 динара у границама постављеног захтева, а у складу са Тарифом о наградама и накнада за рад адвоката важећој у време пресуђења.

Како тужени нису успели у жалбеном поступку то је сходно члану 165 став 1 у вези са чланом 153 Закона о парничном поступку као неоснован одбијен њихов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка, одлуком садржаном у петом ставу изреке.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић